

WSOY

ANNA PALDAR

VAPAA- VYÖHYKE

Ensimmäinen painos

© Anna Paldar ja WSOY 2025
Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki
ISBN 978-951-0-51689-8
Painettu EU:ssa
Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@wsoy.fi

ANNA PALDAR

VAPAA- VYÖHYKE

Werner Söderström Osakeyhtiö
Helsinki

Ongelma, ja kuinka se ratkeaa

– Miki, kumpaa otat, saat valita, mun luokan kingi Hasa huutaa ja tulee lähemmäs.

Mä oon juuri tullut pihalle eikä tänne rakennuksen kulman taakse näe kukaan.

Mä katson, mitä se tarjoaa. Tupakkaa ja nuuskaa.

– En kumpaakaan, mä sanon ja huomaan heti, että se on virhe.

– Mitä sä äijä selität, totta kai otat, Hasa toteaa nauraen ja tökkää mua sormella rintakehään.

– En mä käytä, kyllä sä tiedät.

Tupakka ja nuuska, ne ei ole yhtään mun juttu.

Näen Hasan ilmeestä, että tästä tämä taas lähtee. Se ei halua kuulla kieltävää vastausta. Se haluaa rahaa ja sitä se saa vain, jos mä ostan.

– Sä olet äijä niin pulassa, Hasa murisee matalalla äänellä.

Se tarttuu mun hupparin rinnuksista kiinni, ja mä haistan sen tupakanhajuisen hengityksen. Mun jalat nousee ilmaan, huppu kiristyy kaulan ympärille, kun se nostaa mut seinää vasten. Mun on vaikea hengittää ja mä ajattelen, että nyt käy pahasti, jos se vetää mut päin seinän rappauksia.

Hasa vähän ravistaa mua seinää vasten ja sen kaverit nauraa, astuu lähemmäs, ettei kukaan muu näe mitä kohta tapahtuu.

Mä ajattelen miten kova se seinä on, kun siihen osuu vauhdilla, tuleeko aivotärähdys vai selviäkö mustelmilla.

Mä en halua tietää, en halua.

Joku muukin tulee paikalle, mä kuulen askeleet ja naksahduksen. Käsi tarttuu Hasan olkapäähän ja Hasan ote mun hupparista herpaantuu, sen

ilme on erilainen, jotenkin epävarma ja se kääntyy katsomaan taakseen.

– Päästä irti. Nyt, sanoo ääni Hasan takana.

Mun jalat notkahtaa, kun Hasa irrottaa otteensa ja mä putoan siihen maahan sen jalkoihin.

– Tää ei jää tähän, Hasa sihahtaa ennen kuin kävelee pois.

Mä vedän hupparin helmaa alemmas. Mun sydän hakkaa vieläkin, kun mä nousen ylös.

Näen, kun poika mun edessä työntää jotain taskuunsa. Se katsoo mua ja virnistää sitten niin, että silmätkin nauraa.

– Mä oon Jesse, kukas sä oot?

Jesse

Jesse tulee meidän luokkaan ja mä istun sen viereen. Hasa ei katso meitä, mutta mä arvaan sen hartioden asennosta, että se on nähnyt Jessen eikä pidä siitä.

Mä en välitä, koska mun mielessä elää pieni toivo, että Jesse jotenkin voi seisoa mun ja Hasan välissä koko loppuvuoden. Tyhmää kai, mutta niin mä ajattelen.

Tunnin jälkeen Hasa kävelee meidän luo. Yritän olla rennosti. Se on aika vaikeaa, kun mä mietin vaan koko ajan, milloin Hasa lyö.

Hasa ei kuitenkaan katso mua, se puhuu Jesselle, joka nojaa rennosti tuolin selkänojaan.

Mä katson Jesseä ja mietin, että se ei varmaan pelkää mitään.

– Eiks sun pitänyt olla laitoksessa? Hasa kysyy.

– No siellä tuli tylsää, mä ajattelin tulla takas tänne, teidän iloksi, Jesse vastaa ja virnistää.

– Okei, Hasa vastaa, heittää repun olkapäälleen ja lampsii ulos luokasta.

Mä nousen hitaasti mun paikalta, otan repun ja katson, kun Jessekin nousee ylös.

– Miks sä olit laitoksessa? mä kysyn.

– Mutsi heitti mut pihalle, se ei oikein diggaa meikäläistä, Jesse sanoo ja irvistää.

Mä näen, että sitä harmittaa se juttu vieläkin, vaikka se yrittää peitellä sitä.

Mä ajattelen mun äitiä ja mulle nousee pala kurkkuun.

– Mitä sä sitten teit? mä kysyn.

– Äh, no ihan tavallista, hengasin kaupungilla, en mennyt yöksi kotiin enkä vastannut, kun se soitti, Jesse vastaa.

– Missä sä nyt sitten asut?

– Faijalla, se asuu ihan keskustassa, hyvä mesta, Jesse sanoo ja heilauttaa kättään, se on huomannut jonkun tutun ja haluaa mennä moikkaamaan sitä.

Mä kuljen Jessen perässä ja mietin mun isää. Mä en oo koskaan nähnyt sitä tai puhunut sen kanssa. En tunne sitä yhtään. Tai kyllä mä tiedän *kuka* se on, siis nimen ja miltä se näyttää, on äiti sen verran kertonut. Mutta ei sillä ole merkitystä, en mä oikeastaan välitäkään tietää siitä mitään. En mä tarvitse mun oikeaa isää, kun mulla on äidin uusi mies Anton isänä. En mä edes ajattele isää.

Ainakaan kovin usein.

Kavereiden kanssa kaikki on okei

Koulun jälkeen mä otan koripallon mukaan ja poljen Peten kanssa koriskentälle. Pete on mun paras frendi. Me pelattiin junnuina samassa korisjoukkueessa monta vuotta. Siellä me tutustuttiin ja oltiin heti ihan veljet. Yläkoulussa oltiin samalla luokalla.

Peten luonnonkiharat hiukset on aina pörrössä, ne on ylipitkät ja valuu silmille. Siksi lippis on niin tärkeä: saa hiukset pois naamalta.

Pete opiskelee logistiikkaa eri koulussa kuin mä, ja siinä me tehtiin moka, kun ei tajuttu hakea samaan kouluun. Onneksi me sentään nähdään joka päivä koulun pihalla koriskentällä.

Meidän kaverit Mattu ja Aliisa odottavat kentän laidalla, nojailevat penkkiin ja juttelevat.

– Moi Miki, miten menee? Aliisa huutaa, kun se huomaa mut.

– Ihan okei, vähän taas tilanne eskaloitui Hasan kanssa, mä vastaan.

– No mitä se teki? Aliisa kysyy.

– Äh, no sitä samaa, uhkaili, mä kerron.

Jostain syystä mä en saa sanottua Jessestä mitään. Se toivo on niin hauras, en mä uskalla siitä puhua.

– Miksi kukaan ei tee mitään, miten se saa käyttäytyä noin, Aliisa sanoo ja rypistää kulmiaan.

– En mä tiedä.

– Kukaan ei kerro opettajille, eikä kukaan koskaan näe mitään, mihin voisi puuttua, Pete sanoo ja pomputtaa palloa asfaltilla.

Mattu naksauttelee rystysiä ja kertoo pari karateliikettä, mitkä sopisi tilanteeseen.

Mua hymyilyttää. Karate on Matun vastaus kaikkeen, mikä ei mene sen mielestä oikein. Me on

joskus katsottu sen kanssa Karate Kid -elokuvia. Ne on aika vanhoja, mutta ihan jees. Oikeasti Mattu on Maija, sitä nimeä ei vaan saa kukaan käyttää. Tai jos käyttää niin Mattu suuttuu ja sitä ei ehkä kannata ärsyttää. Ala-asteella sillä oli kerran letit ja rusetit, ja joku sanoi sitä Molla-Maijaksi. Sen jälkeen se oli kaikille Mollis eikä se tykännyt. Se alkoi harrastaa karatea.

Mattu voi lyödä kovaa, jos tulee tilanne. Kyllä mun ja Peten on pitänyt se kokeilla, kun Mattu niin kehuskeli sillä karatella. Ja on se ihan totta. Mattu lyö TOSI lujaa, eikä siitä sen jälkeen ole puhuttu. Mutta onhan se hyvä tietää, että kaveri pystyy puolustamaan, jos tulee tilanne.

– Miks sä Mattu et rupee poliisiksi, pääsisit siellä käyttämään noita sun karatetaitoja, mä sanon ja väistän sen ilmaa halkovan lyönnin.

– Ai ja että Mattu jättäisi kaikki herkut leipomatta? Ei onnistu! Aliisa huudahtaa, sen ponnari heilahtaa, kun se ravistelee kädessään ruskeaa paperipussia. – Mattu toi meille pullaa.

– Joo, jatka vaan niitä leipuriopintoja, kyllä meille kelpaa, Pete sanoo, nappaa paperipussin Aliisalta ja kaivaa pussista korvapuustin.

– Ne on vegejä, säkin voit ottaa, Mattu sanoo Aliisalle.

Aliisa peukuttaa, ottaa pullan, maistaa sitä ja hymyilee.

Aliisa opiskelee laborantiksi. Kun se valmistuu, se voi ottaa näytteitä vedestä ja tutkia elintarvikkeita. Kaikenlaista tärkeää. Parasta Aliisassa kuitenkin on se, että se ymmärtää urheilua ja antaa koriksessa hyvän vastuksen.

Aliisalla on maailman iloisin hymy, se tarttuu ja mulle tulee jotenkin heti parempi fiilis. Sellainen, että just nyt kaikki on ihan hyvin. Ollaan tässä kavereiden kanssa, istutaan hetki penkillä, syödään nämä pullat ja kohta pelataan.

"Paras idea ikinä
— ei kelloja, ei aikatauluja,
vain oma vapaavyöhyke."

Miki opiskelee sähköalaa amiksessa, pelaa korista ja hengailee kaveri-porukalla. Mutta vaikka Miki yrittää vältellä vaikeuksia, vaikeudet tulevat pyytämättä hänen luokseen. Kavereiden seurassa Miki pakenee koulun harmeja. Silloin ollaan vaan, juodaan energiajuomia ja heitetään läppää.

Ote-sarja tarjoaa rouheaa lukemisen
imua, samaistuttavia tarinoita, ja
nopeita sivunkääntöjä.

www.wsoy.fi

N84.2

ISBN 978-951-0-51689-8